BIÊN SOAN: ĐOÀN TRÍ DŨNG

Nền tảng kiến thức:

- Nếu f(z) là một hàm đa thức thì: $|f(z)|^2 = f(z)f(\overline{z})$.
- Nếu z = x + yi thì $0 \le x^2, y^2 \le |z|$ hay $-\sqrt{|z|} \le x, y \le \sqrt{|z|}$.
- Đẳng thức quen thuộc: $z\overline{z} = |z|^2$.

Mục tiêu dạng toán: Biến đổi các biểu thức module số phức về hàm một biến.

Ví dụ 1: Cho |z| = 1. Tìm giá trị lớn nhất của T = |z+1| + 2|z-1|.

Đề thi thử THPT Quốc Gia 2017 - Chuyên Ngữ Hà Nội

Ta có:
$$|z+1|^2 = (z+1)(\overline{z}+1) = |z|^2 + z + \overline{z} + 1 = 2 + 2x$$
 (Trong đó $z = x + yi$) $\Rightarrow |z+1| = \sqrt{2+2x}$.

Lại có:
$$|z-1|^2 = (z-1)(z-1) = |z|^2 - (z+z) + 1 = 2 - 2x \Rightarrow |z-1| = \sqrt{2-2x}$$
.

Vậy
$$T = |z+1| + 2|z-1| = \sqrt{2+2x} + 2\sqrt{2-2x}$$
 trong đó $-1 \le x \le 1$.

Sử dụng các công cụ quen thuộc ta có Max = $2\sqrt{5}$.

Ví dụ 2: Cho các số phức z_1, z_2 thỏa mãn điều kiện $|z_1| = |z_2| = 1$. Tích của giá trị lớn nhất và giá trị nhỏ nhất của biểu thức $P = |z_1 + z_2| + |z_1 - z_2|$ là bao nhiêu?

Đề luyện tập số 10 THPT Quốc Gia 2017 – Lớp toán Offline thầy Đoàn Trí Dũng

Ta có: $z_1 = a + b$, $z_2 = c + di$. Ta có:

$$\begin{cases} \left|z_{1}+z_{2}\right|^{2} = \left(z_{1}+z_{2}\right)\left(\overline{z_{1}}+\overline{z_{2}}\right) = \left|z_{1}\right|^{2} + \left|z_{2}\right|^{2} + z_{1}\overline{z_{2}} + z_{2}\overline{z_{1}} = 2 + 2\left(ac + bd\right) \Longrightarrow \left|z_{1}+z_{2}\right| = \sqrt{2 + 2\left(ac + bd\right)} \\ \left|z_{1}-z_{2}\right|^{2} = \left(z_{1}-z_{2}\right)\left(\overline{z_{1}}-\overline{z_{2}}\right) = \left|z_{1}\right|^{2} + \left|z_{2}\right|^{2} - \left(z_{1}\overline{z_{2}}+z_{2}\overline{z_{1}}\right) = 2 - 2\left(ac + bd\right) \Longrightarrow \left|z_{1}-z_{2}\right| = \sqrt{2 - 2\left(ac + bd\right)} \end{cases}$$

Vậy:
$$P = |z_1 + z_2| + |z_1 - z_2| = \sqrt{2 + 2(ac + bd)} + \sqrt{2 - 2(ac + bd)} = \sqrt{2 + 2t} + \sqrt{2 - 2t}$$
 với $-1 \le t \le 1$.

Sử dụng các công cụ quen thuộc ta có Max = $2\sqrt{2}$ và Min = 2.

Bài tập áp dụng:

- 1. Cho số phức z thỏa mãn $\left|z\right|=1$. Giá trị lớn nhất và giá trị nhỏ nhất của $\left|1+z\right|+3\left|1-z\right|$.
- 2. Cho số phức z thỏa mãn |z|=1. Giá trị lớn nhất của $|1+z|+|1-z+z^2|$.
- 3. Cho số phức z thỏa mãn |z|=1. Giá trị lớn nhất và giá trị nhỏ nhất của $|z^3-z+2|$.
- 4. Cho các số phức z_1, z_2 thỏa mãn điều kiện $\left|z_1\right| = \left|z_2\right| = 1$. Tích của giá trị lớn nhất và giá trị nhỏ nhất của biểu thức $P = \left|z_1^2 + z_2\right| + \left|z_1 + z_2^2\right|$.